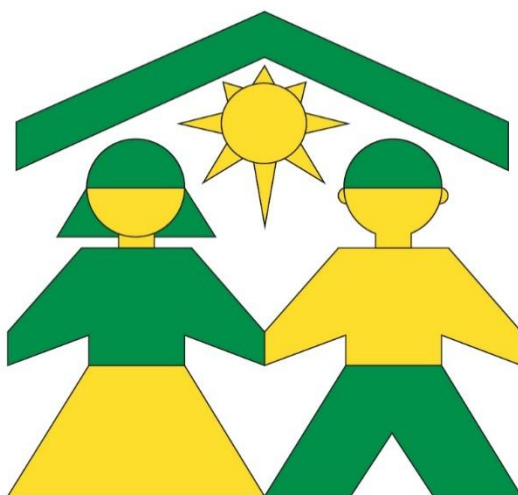


OSNOVNA ŠOLA ŠMARTNO

Šmartno pri Litiji

Šola idej, znanja brez mej.



VZGOJNI NAČRT ŠOLE

Šmartno pri Litiji, januar 2025

Vzgoja je pomembno področje šolskega sistema. Vzgoja otrok se prične praktično takoj po njihovem rojstvu, zato je vzgoja v prvi vrsti naloga in odgovornost ter pravica staršev. Pogosto rečemo, da osnove dobre vzgoje otroci pridobijo v dobrem in varnem družinskem okolju.

Šola, oziroma šolski sistem nikakor ne pomeni drugačne vzgoje, temveč je le logično nadaljevanje in dopolnjevanje družinske vzgoje. Zato je še kako pomembno, da so tako šola kot starši pri vzgoji čimbolj enotni.

Včasih je za dobro vzgojo že dovolj, če sledimo načelom, mislim, ki so jih o vzgoji izrekli svetovni misleci ali so samo preprosti pregovori preprostih ljudi ...

Vzgoja ni priprava na življenje; vzgoja je življenje.

John Dewey

Za vzgojo enega otroka je potrebna vsa vas.

Afriški pregovor

Otroci niso nikdar posebno dobro poslušali starejših, so jih pa vedno zvesto posnemali.

James Baldwin

1 UVOD

Vzgojni načrt Osnovne šole Šmartno je temeljni dokument, ki združuje vrednote in cilje, s katerimi si prizadevamo izenačiti pomen vzgoje in izobraževanja. Skupaj stremimo k temu, da vzgojimo učence v prijazne, samostojne, prijateljske, poštene, pravične, kritične, solidarne, razmišljujoče, delavne, kreativne, zadovoljne in uspešne osebnosti. Naše poslanstvo je, da jim pomagamo razviti veščine in vrednote, s katerimi bodo znali živeti in zadostiti potrebam sodobne evropske družbe danes in v prihodnosti.

Načrt vključuje ukrepe za izboljšanje klime na šoli, zagotovitev enotnega, sistematičnega in celovitega vzgojnega dela ter ohranjanje avtonomije šole. Pri tem posebno pozornost namenjamo spodbujanju pripadnosti, odgovornosti in sodelovanja med učenci, starši, strokovnimi delavci ter lokalno skupnostjo.

Vzgojni načrt je namenjen vsem, ki soustvarjamo šolsko okolje – učencem, staršem, strokovnim delavcem, vodstvu in ostalim zaposlenim na šoli. Skupaj gradimo šolo kot prostor učenja, rasti in medsebojnega spoštovanja, kjer so vrednote, kot so spoštovanje, odgovornost, znanje, poštenost, strpnost in delovne navade, smerokaz za vsakodnevno delo in sobivanje.

Z vzgojnim načrtom želimo ustvariti spodbudno in varno okolje, v katerem se vsak učenec počuti sprejet in podprt na poti k osebni rasti in uspešnosti.

2 CILJI OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

Cilji osnovnošolskega izobraževanja so:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebne razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;

- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

3 PREDŠOLSKA VZGOJA

Temeljne naloge vrtcev so pomoč staršem pri celoviti skrbi za otroke, izboljšanje kvalitete življenja družin in otrok ter ustvarjanje pogojev za razvoj otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti.

Predšolska vzgoja v vrtcih je sestavni del sistema vzgoje in izobraževanja in poteka po načelih:

- demokratičnosti,
- avtonomnosti, strokovnosti in odgovornosti zaposlenih,
- enakih možnosti za otroke in starše, upoštevanje različnosti med otroki,
- pravice do izbire in drugačnosti in
- ohranjanja ravnotežja med raznimi vidiki otrokovega telesnega in duševnega razvoja.

Cilji predšolske vzgoje v vrtcih so:

- razvijanje sposobnosti razumevanja in sprejemanja sebe in drugih,
- razvijanje sposobnosti za dogovarjanje, upoštevanje različnosti in sodelovanje v skupinah,
- razvijanje sposobnosti prepoznavanja čustev in spodbujanje čustvenega doživljanja in izražanja,
- negovanje radovednosti, raziskovalnega duha, domišljije in intuicije ter razvijanje neodvisnega mišljenja,
- spodbujanje jezikovnega razvoja za učinkovito in ustvarjalno uporabo govora, kasneje pa tudi branja in pisanja,
- spodbujanje doživljanja umetniških del in umetniškega izražanja,
- posredovanje znanj z različnih področij znanosti in iz vsakodnevnega življenja,

- spodbujanje telesnega in gibalnega razvoja in
- razvijanje samostojnosti pri higienskih navadah in pri skrbi za zdravje.

4 VZGOJA

Eden izmed dejavnikov, od koder šola lahko črpa vzgojno moč, je vsebina predmetov, pri katerih je mogoče preudariti vrednote, ki si jih šola prizadeva krepiti. Učenci s tem pri različnih predmetih razvijajo zmožnost poslušanja, pogovarjanja, diskutiranja, razvijajo odgovornost za spoštovanje pravic do enakopravnosti, hkrati pa šola svojo vzgojno moč črpa v vzgojnih dejavnostih, denimo dnevi dejavnosti, šole v naravi, interesne dejavnosti, športni in kulturni dnevi, s katerimi učencem omogoča doživljanje teh vrednot. Nenazadnje pa je pomemben del vzgoje tudi strokovnost, ki zagotavlja kakovost pouka in drugih dejavnosti (Štraser, 2012).

5 CILJI OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

Slogan **"Šola idej, znanja brez mej"** odraža vizijo šole, ki spodbuja ustvarjalnost, inovativnost ter naravnost na neomejeno iskanje znanja vseh, ki so vključeni v vzgojno-izobraževalni proces. Šola ne sme biti le prostor za prenos že obstoječega znanja, temveč tudi prostor za razvoj idej in ustvarjalnosti. V takem okolju učitelji in učenci skušajo razmišljati zunaj okvirjev, presegati tradicionalne meje ter iskati in soustvarjati nove rešitve. Koncept "znanja brez mej" pomeni, da proces učenja ni omejen le na učilnice in učbenike, ampak se mora povezovati z ožjim (družina, lokalno okolje) in širšim okoljem. Šola si prizadeva vzgojiti posameznike, ki ne le obvladajo določeno področje, temveč tudi razvijajo kritično razmišljanje in sposobnost reševanja kompleksnih izzivov.

6 CILJI OBLIKOVANJA VZGOJNEGA NAČRTA

Z oblikovanjem vzgojnega načrta ne želimo le zadostiti zakonskim obveznostim. Z vzgojnim načrtom želimo pridobiti nekaj več:

- večjo učinkovitost našega dela
- izboljšati zaupanje staršev do šolskega dela,
- izboljšati sodelovanje (komunikacijo) med šolo in starši,
- privzgajati vrednote, ki so opredeljene v vzgojnem načrtu,
- izboljšati samopodobo učencev,
- izboljšati pozitivno klimo na šoli,
- privzgajati odgovornost za svoja dejanja in ravnanja.

7 VZGOJNA NAČELA

- načelo vzajemnega spoštovanja (medsebojni spoštljiv odnos tako učencev do drugih otrok, staršev in delavcev šole, kot delavcev šole do sodelavcev, otrok in staršev ter nenazadnje spoštljiv odnos staršev do svojih otrok, drugih otrok in delavcev šole),
- načelo razvijanja odgovornosti (izpolnjevanje dolžnosti učencev in upoštevanje šolskih pravil; strokovnost, ustvarjalnost, empatija, omogočanje zdravega okolja, doslednost in spoštljivost učiteljev; skrbnost staršev, njihovo sodelovanje s šolo, vzpodbujanje otroka in spremljanje njegovega razvoja),
- načelo zaupanja z zagotavljanjem varnosti (oblikovanje vzgojno-izobraževalnega procesa z namenom, da se vsi udeleženci počutijo varne, sprejete, da so pri šolskem delu motivirani, ustvarjalni in da sprejemajo omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti),
- načelo strpnosti in vključevanja, spodbujanja dobrih medsebojnih odnosov ter konstruktivnega reševanja težav,
- načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev (sodgovornost staršev in šole za otrokov razvoj, formalne in neformalne oblike vključevanja staršev, vpliv šole na kvalitetnejšo družinsko vzgojo, starši kot vir povratnih informacij o delu šole),
- načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti (enotnost vzgojnega delovanja šole, staršev in drugih vzgojnih dejavnikov v okolju, doslednost kot pogoj varnosti in predvidljivosti),
- načelo varovanja okolja ter naravne in kulturne dediščine.

8 VZGOJNE VREDNOTE

Vzgojni načrt Osnovne šole Šmartno temelji na vrednotah, za katere menimo, da so pomembne za uspešno vzgojno delovanje in so skupne tako strokovnim delavcem šole kot tudi učencem in staršem. To so:

- spoštovanje,
- odgovornost,
- znanje,
- poštenost,
- strpnost.

9 PREVENTIVNE OZ. PROAKTIVNE DEJAVNOSTI

Vzgojne dejavnosti šole so namenjene razvijanju izbranih vrednot in se izvajajo v skladu z opredeljenimi načeli:

- lasten zgled vseh oseb vključenih v vzgojno-izobraževalni proces (ravnati po temeljnem etičnem načelu *“ravnaj z drugim, kot si želiš, da bi ta ravnal s teboj”*),

- oblikovanje oddelčnih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja ter sodelovanja pri oblikovanju pravil šolskega reda, odnosih in čustvih (socialne igre, delavnice, igre vlog, vaje, osebni pogovori, dnevi dejavnosti, projekti ...),
- vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje, vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi (npr. določanje meril uspešnosti pred ocenjevanjem znanja ali na začetku učne enote, navajanje na procese samovrednotenja, kritičnega razmisleka ...),
- organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku ali med odmori (prostovoljno delo, minute za gibanje, tekmovanja, športne dejavnosti, šolski radio, plakati ...),
- izvajanje razvojnih, inovacijskih in drugih projektov šole in vključevanje v širše, tudi mednarodne projekte, učenci na ta način spoznavajo delo in življenje vrstnikov, spoznavajo druge kulture in življenje drugih narodov,
- razvijanje socialnih veščin, skrb za ustrezno komunikacijo, sodelovalno učenje, vrstniške pomoči in medgeneracijskega sožitja (prostovoljstvo, sodelovanje z domom za starejše, družinski dan ...),
- navajanje na procese samonadzora, vzpodbujanje zavedanja svobode in odgovornosti za posledice lastnega ravnanja,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost (sejmi, bazarji, tržnica srednjih šol in lokalnih podjetij, druženje s starši, koncerti ...),
- načrtno, sistematično in vzajemno sodelovanje in vključevanje staršev v življenje in delo šole, (predavanja za starše, govorilne ure in oddelčni sestanki staršev in učiteljev, vprašalniki kakovosti ...),
- nadzor na določenih krajih in v določenem času (dežurstva pred in po pouku, med odmori ...),
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov,
- navajanje na odgovoren odnos do šolske lastnine in okolja (skupno oblikovanje hišnega reda, redne in občasne čistilne akcije, ločevanje odpadkov, izdelovanje izdelkov iz naravnih materialov ...),
- spodbujanje solidarnosti (dobrodelne akcije, zbiranje sredstev za šolski sklad, medsebojna pomoč ...).

Na podlagi vzgojnega načrta šola v pravilih šolskega reda natančneje opredeli dolžnosti in odgovornosti učencev, načine zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, določi vzgojne ukrepe za kršitve pravil, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti ter sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev. Pri pripravi pravil šolskega reda sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Pravila šolskega reda sprejme svet šole na predlog ravnatelja, ki si predhodno pridobi mnenje učiteljskega zbora in sveta staršev.

Vzgojni načrt sta obravnavala učiteljski zbor in svet staršev, sprejel pa ga je svet šole, dne _____.

Ravnatelj: Tomaž Rozina, prof.
